

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Pe pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 glđ., za pol leta 8 glđ., za četrt leta 4 glđ., za en mesec 1 glđ. 40 kr.

V administraciji prejemam, velja: Za celo leto 12 glđ., za pol leta 6 glđ., za četrt leta 3 glđ., za en mesec 1 glđ. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 glđ. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino in oznanila (inzerate) prejema upravništvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“ Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvzema nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 37.

V Ljubljani, v sredo 15. februarija 1893.

Letnik XXI.

Domovino „brezdomovincem“!

Z Goriškega, 2. febr.

Brezdomovinci, internacionalna svojati! Tako počestujejo katoliške svoje krvne brate slovenski liberalni rodoljubi!

Cujmo logiko liberalcev! Brezdomovinci ste vi katoličani, saj vi skrbite in morate skrbeti le za domovino, ki biva neki tam onkraj groba. Mi tega ne verujemo. Zavoljo tega obračamo vso svojo pozornost na ta svet, na vidno to domovino. Vi nimate časa za to niti volje. Torej ste — brezdomovinci. Le mi smo, in sicer ravno ker se ne brigamo za posmrtno domovino, le mi smo pristni domoljubi, narodnjaki.

Ne, gospoda liberalna! Kajti ravno posmrtna domovina nam nalaga, ako hočemo tja priti, da moramo natančno spolnovati vse dolžnosti nasproti vidni domovini. Poznate deset božjih zapovedij, telesna in duševna dela usmiljenja? Da, ravno ker se nam obeta posmrtna domovina, smo sposobni večjih žrtev za domovino pretrpeti — kakor Vi, ki si po smrti obetate za plačilo grozni, prazni — nič!

Cujmo dalje nedosežno modrost ponosnih slovenskih liberalcev: Vi katoličani morate ljubiti tudi drugorodce. Vi se ne morete posebno ogreti za svoj rod. Vam so vsi enako blizu. Glejte kanonika Jerana, koliko pošilja črnecem v inozemstvo. Kaj bo koristilo vse to nam Slovincem? Vi ste internacionalci, Vi ste kozmopoliti! Mi pa pisano gledamo vsakega, ki ni naše krvi, mi ne podpiramo nobenega drugorodca. Le mi smo pravi narodnjaki!

Odgovarjamo: Ljubezen je plemenitejša človeško dejanje od sovraštva. Mi smo torej bolj človeški od Vas. Ne vemo, kedaj bomo utegnili sosede potre-

bovati. Gotovo je narodu v korist, ako mu drugorodca storimo naklonjenega. „Kaj pa nam bodo Jeranovi zamorci pomagali?“ Da morete tako očitati, pojmemo. Molitev in zasluga pred Bogom je Vam le humbug. Nam katoličanom pa ne. Mi verujemo v Boga nad seboj. Ta more na drugi način slovenskemu ljudstvu povrniti, kar so v denarju drugorodcem storili. Sicer pa slovenski katoličani, kakor se vsak dan lahko liberalcev prepriča, ne zanemarjajo drugih dolžnostij.

Mi nismo niti „brezdomovinci“, niti za bedo svojega ljudstva otrpneli „internacionalci in kozmopoliti“. Katoliška vera je načelno temu nasprotna. Ljubezen do domovine ona priznava za naravno, dobro, ki nas veže v vesti. Katoliška vera obsoja oni kozmopolitizmu, ki ljubi teoretično vse ljudi, a dejansko nobenemu ne pomaga. Pač pa liberalizem opravičuje, tirja brezdomovinstvo in kozmopolitizem v slabem smislu.

In ako liberalci niso v dejanju brezdomovinski in kozmopolitični po geslu: „ubi bene ibi patria“, so le, ker niso po sreči dosledni svojim liberalnim principom, ampak se dajo instiktivno voditi krščanskim nazorom. Kdor ne veruje v plačilo po smrti, mora biti — sebičnež, ki kar začenja, začenja le radi svojega častihlepa ali premoženja.

„Brezdomovinci ste!“ — Temu očitanju se upiramo. In vendar žalibog ta psovka krije v sebi nekaj resnice! Mi katoličani nismo brezdomovinci — radi načel katoliških, katere izpoznavamo, tudi ne, ker bi ne imeli v sebi neodrečnih pravic do domovine svoje, kjer smo se rodili, svetlo solnce zagledali in sladki jezik matere začeli govoriti — ne, a liberalci so nas domovinskih pravic tako oplenili — da po faktu nem pravem sedanjem stanju kato-

ličanov v Avstriji nas mogo „brezdomovince“ imenovati. Katoličanstvo je dandanes v Avstriji — brezpravno. Saj imamo postavne nekonfesionalne, šolo nekonfesionalno itd. Polnopraven je dandanes le nekonfesionalci, brezverec.

Brezdomovinci nismo niti po krvi, niti po duhu, a v brezdomovince so nas ponižali liberalci. Branimo se te psovke — a priznajmo, da faktično so liberalci nam res vzeli domovino! Dokler do tega prepričanja ne pridemo, ne bo krepkega odpora.

„Brezdomovinci“ nam očitajo liberalci. A v isti sapi kriče: „Vera ni v nevarnosti, katoličani imajo vse pravice!“ Tako skušate katoličane zazibati v nedelavnost, da bi še dalje nesili sramotni jarem suženjstva, kateri so jim naložili liberalci.

Tako je bilo. A lev se vzbuja. Slovensko katoliško ljudstvo se vzbuja, začelo je čutiti na tilniku krivični jarem. Vzbuja se tudi slovensko posvetno razumnštvo. Možje, lajki, kateri so se o katoliškem shodu opogumili javno pričati vero svojo v Kristusa, so nam porok boljših časov na Slovenskem!

Da, liberalci, brezdomovinci smo, ker ste nam vzeli Vi domovino. Te krivice se sedaj zavedamo. Le metajte nam v obraz to psovko! Budite nam spomin, da smo brezpravni. Tem češče, tem boljše. Pride dan, ko brezdomovinski narod slovenski vstane in Vam zakliče: Tirjamo, da nam vrnete domovino! Liga + 1.

Kdo ima pravo?

Z ozirom na § 19. tiskovne postave moram prositi, da tudi zastran govora velečastitega gospoda prelata dr. Andreja Čebašeka v „Slovincu“ od 9. t. m. sprejmete naslednji popravek:

LISTEK

Spomini

na velečast. gosp. Josipa Marna, častnega kancnika in c. kr. gimn. profesorja itd., od jednega njegovih 16letnih součencev.

II.

Pa še nekaj je spomina vredno iz te dobe. Nekateri šestošolci, ki so se kljub svarjenju gosp. prof. Petruzzija preveč bavili s političnim tedanjim prevratom, narisali so na šolsko desko tedanja ministra Stadionca in Schwarzenberga na razžaljiv način, da je radi tega zločina prišla vsa šola v preiskavo. Konec te trimesečne preiskave je bil, da so bili trije obsojeni in izključeni, vsi drugi pa smo v I. poluletju v zadržanju imeli I. red. Izvzet je bil jedini Josip Marn, ker ga je, kakor je sam pozneje čestokrat rekel, prav njegov angelj varuh obvaroval, da je oni dan, ko se je ta karikatura v šoli na desko risala, zaradi bolehnosti doma ostal, a drugi dan že zopet okrevaj, da torej čisto nič ni bil prizadet v omenjeni preiskavi.

Leta 1850 dobili smo v 7. šolo po prehodnji dobi g. Metelka za profesorja slovenščine. Marn bil mu je prav „njegove gore list“. Kmalu je njegovo slovnico imel v mazincu skoraj, kakor Metelko sam, kajti Marn je že na gimnaziji ves gorel za slovenščino. Večinoma je že tedaj pregledal in prebral vse one knjige in spise, katere je pozneje v

svojem „Jezičniku“ v logičnem redu ocenjeval in jih toliko nagromadil, da jih nič več ne more najboljši poznavalec slovenskega slovstva v sedanji dobi.

Pokojni Metelko je takrat v VII. razredu poučeval tudi kot prost predmet v staroslovenščini (lingua sacra) po lastno sestavljeni slovnici in na podlagi Ostromirovega evangelija. Med tedanjimi njegovimi učenci bil je zopet Jože Marn, ker povsod mu je bilo do tega, da se temeljito in korenito izučiti materinščine, kakor drugih slovanskih narečij. Prav to je bilo krivo, da se je trdovratno branil vseh nepotrebnih novotarij, rekši: „Omnia probate; quod bonum, tenete.“ Kako vrolo in temeljito je bil Marn že na gimnaziji izučen v slovenščini, pokazalo se je v VIII. razredu, ko smo pisali zadnjo šolsko nalogo o „slovenskem naglasu“ (Accent). Ker je tisto leto prenehal kurz iz slovenščine v semenišču, hodili so tudi gg. bogoslovci iz II. leta k nam v osmi razred k slovenskim uram. Bilo nas je torej skupno okoli 55. A zopet bil je Marn na vrhuncu. On jedini dobil je v tej delikatni obravnavi najboljši red, namreč veliki A, le še pet drugih malih a, vsi ostali pa II. ali celo III. red.

Da pa Jože Marn kljub temu, da je bil v VIII. razredu zopet drugi odličnjak, ni delal tedaj še-le drugič predpisane zrelostne preskušnje, bilo je uzrok temu, ker se za one dobe za vsprejem v višje bogoslovne šole zrelostna preskušnja ni za-

htevala, in še največ kriva bila je njegova vedna bolehavost, skromnost in ponižnost, ker je s tem že naprej hotel od sebe odvrniti vse daljne častne stopinje in doktorske naslove, mislé si: „Altiora te ne quaesieris — častni naslovi te ne bodo spravili v nebesa, pač pa vestno izpolnjevanje tvojih dolžnostij!“

Tak je bil Marn na gimnaziji. Akopram mej vsemi součenci ne najbolj nadarjen, bil je pa mej vsemi vseskozi najpridnejši in najmarljivši in najlepšega vedenja, krotak, ponižen in nedolžen mladenič, ljubljenev vseh gg. profesorjev kakor Alojzijeveškega gospoda vodje dr. Pogačarja; tudi, če bi bil imel kedaj mej součenci kakega nasprotnika, vendar-le nihče nad njim ni mogel najti kake črne pike. Prav tak je ostal vsa štiri leta v semenišču. Nikoli se z nobenim, tudi s svojimi tovariši v sobi ni sporekel, nobenemu žale besede ne očital. Vsa-kemu prijazen, uljuden in dobrotljiv bil je ljubljenev vsega semenišča in preč. vodstva.

Spominjam se še, da je vč. g. vodji Novaku nekdo zvečer pred sobo nastavil stol, ob katerega se je gospod od večerje prišedši hudo udaril. Obdolžil je jednega naših součencev in mu zažugal kazen. Vrli Marn z dvema drugima tovarišema se takoj zanj ponese; gredó k g. vodji in Marn zastavi zanj svojo častno besedo, da je obdolženi N. nedolžen. Gospod vodja utolažen odgovori: „Vaši besedi, gospod Marn, popolnem verjamem in hočem molče potrpeti.“

Ni res, da sem v seji pripravljalnega odbora prvega katoliškega shoda razvijal načelo, da mi je narodnost prva in čez vse, da vera ni na dnevnem redu in ne v nevarnosti. Rekel sem le, kakor je „Slovenec“ že znano, da na dnevnem redu evropske politike (ne moje) je narodnostno vprašanje, in brž ko sem čutil, da me nekateri niso prav razumeli, med temi tudi velečastiti g. prelat, ki mi je vmes ugovarjal: „Vera, vera je prvo“, poudaril sem razločno, da nisem rekel, da to politiko odobrujem, ampak da konstatajem le faktum, s katerim mora vsak politikar računati, ako hoče vpešno delati. Da sem ta pristavek res precej naredil, mislim, da mi mora to vseh čez dvajset tedaj navzočih odbornikov potrditi. Sklicujem se pa tudi na svojo pismeno izjavo, ki sem jo poslal odboru precej, ko mi je naznanil, da me zavoljo svojih izrečenih mislij ne sprejme za govornika, v kateri sem obširno razložil, kaj in kako sem mislil.

Zakaj velečastiti gospod prelat te moje izjave, ki jo je gotovo sprejel, ne dá razglasiti? Zakaj se mi vedno očita ustna beseda, ki se ne dá kontrolirati, jasno pisana beseda pa se prikriva? Sklicujem se slednjič zastran tega, kakor je po moji misli vera v nevarnosti, na svoje dopise z Dolenjskega v „Novicah“ lanskega leta. Luka Svetec.

Opomba: Blag. g. notar! S tem svojim dopisem Vi moje ustne in pismene izjave niste nikakor ovrgli, marveč stvarno potrdili. Sami pišete, da se ustna beseda ne da konstatirati. Ako bi tudi temu pritrdili (kar pa ne velja vselej), vendar vnovič konstatajemo, da smo stvarno prav pisali. Ako ste tako korektno govorili, zakaj je bilo splošno začudenje, mrmranje in oporekanje? Res je, da ste pozneje omenili tok evropske politike, pa le v dokaz svoji trditvi, da vera ni na dnevnem redu, in še le potem, ko smo oporekali Vaši napačni trditvi, da je narodnost čez vse. Saj sami pišete, da sem jaz vmes govoril: „Vera je prvo!“ Zakaj bi bil jaz to poudarjal, ko bi ne bili Vi trdili nasprotnega? Kaj je pa tok evropske politike, pa ni spadalo v razpravo pripravljalnega odbora, temveč le to, kar se tiče bližnjega katoliškega shoda. Da pa pri tem „toku evropske politike“ niste stvari samo konstatovali, marveč da ste izražali tudi subjektivno svoje mnenje, dokaz je to, da ste se pritožili, zakaj da se v resoluciji pri društvi poleg „Katoliškega političnega društva“ ne priporoča tudi „Slovensko društvo“, pri katerem, kakor veste po pravilih, vera ni na dnevnem redu.

Tudi ni šlo za to, kaj ste Vi pozneje ali poprej pisali, marveč le za to, kar se je govorilo in godilo v seji pripravljalnega odbora. Da drugo zamolčim, pristavim le to, da je kmalu po tej seji prišel k meni prav nadarjen in odličen gospod izmed pripravljalnega odbora, ki me je prosil in opozorjal: „Tacega ne sprejmite med slavnostne govornike.“ Nočem pa vleči na dan še drugih neprijetnih stvari, katere so bile nam neljube, Vam pa tudi nikakor hasnovite. H koncu milujem, da ne morem pritrditi Vašemu slabo podprtemu opravičenju. Z odličnim spoštovanjem Dr. And. Čebašek.

Vsakdo, ki mirno, trezno in stvarno presoja, vidi, kje zofistično zavijanje in kje je resnica. Vkljub temu pa najbrže še nismo varni pred nadaljnimi popravki g. Svetca.

Reške šole.

(Dopis s Primorja.)

Ze večkrat sem omenjal v Vašem katoliškem dnevniku, da želijo naši madjarski in laški nasprotniki tukaj uničiti naš hrvatski živelj. To so že, žalibog, deloma dosegli. Začeli so pa z mladino, tedaj pri najboljšem koncu. Napravili so v to svrhu madjarske in laške ljudske šole, prav moderne, brez Boga, križa in molitve.

In v te šole morajo hoditi naši otroci. Dasi bi mi morali imeti za svojo mladino hrvatsko ljudsko šolo, nam je vsejedno ne dajo. Med našimi poslanci ni niti jednega moža, da bi se za nas potegnil v državnem zboru v Pešti; sami si tudi „in statu quo“ ne moremo pomagati, in vsled tega se naša mladina uči v brezverskih laških in madjarskih šolah.

Naših otrok je mnogo več, kakor laških ali madjarskih: mi dajemo več denarja za šole, kakor pa Madjari ali Lahi; in vendar nam ne pusté, da bi se naša mladina vzgojevala v materinem jeziku. Mi nimamo nič zoper to, da imajo Madjari za svoje

otroke madjarsko šolo in Lahi za svoje laško šolo, boli nas pa silno, da nam na rodni tleh ne privoščijo narodne ljudske šole. To je velika krivica, katera nasprotuje enakopravnosti. Pa to še ni dovolj našim zakletim nasprotnikom.

Oni ne dajo naši odrasli mladini službe, ako ne zná madjarsčine in laščine. Ker pe mnogi stariši predpostavljajo kruh narodnosti, še sami radi pošiljajo svoje otroke v tuje šole, samo da dobé pozneje njih otroci službo in vsakdanji kruh. Torej tudi oddajanje služb služi Madjarom v potujčevanje našega naraščaja.

Jedina šola hrvatska v Reki je naša gimnazija. Tudi o tem sem že pisal v Vašem cenjenem dnevniku, da bodo Madjari še to šolo prej ali pozneje porinili iz Reke na Sušak. In moja slutnja bi se kmalu uresničila.

Ko je te dni poslanec dr. Barčić rekel v saboru, naj bi naša vlada zagotovila obstanek naši gimnaziji v Reki, je odgovoril grobokop, da bi bilo umestno, ko bi se ta gimnazija prestavila na Sušak, ker sedanje poslopje ne zadostuje, a novega ni kje napraviti. Nato je poslal grobokop k nam svojega zastopnika, kateri se je o tem posvetoval z gimnazijskimi hrvatskimi profesorji. Pri posvetovanju je bilo tudi nekaj vrlih reških Hrvatov. Vsi so bili za to, da naša gimnazija ostane v Reki. Ko je pa grobokopov namestnik izrekel, da ni dovolj prostora, sta rekla dva imovita Hrvata, da hočeta sama zgraditi v Reki hišo za 500.000 gl. ter jo dati v najem za gimnazijo za isto svoto, katera se zdaj odraštaje za sedanjo hišo. Slava tema vrlima junakoma!

Gimnazija tedaj še ostane v Reki! Ako je zmirom dovolj prostora za zidanje novih palač, ako bode prostora za novo guvernerjevo hišo, zakaj bi ga ne bilo tudi za našo gimnazijo?

Ne pomanjkanje prostora, temveč težnje po uničenju hrvatstva bi radi potisnile našo gimnazijo iz Reke. Razumemo se dobro! To je grobokop pač dosti očitno pokazal, da si je tudi on stavil nalogo, zatirati našo narodnost. Samo zato mu dajemo 40.000 gl. na leto, da zatira našo versko in narodno zavednost. In potem hoče še dokazov za krivice, katere nam dela povsod, posebno pa ob volitvah.

Kadar mu pa pride kateri naroden poslanec do živega, se ga otrese s surovostjo. Z besedami: „Lažnjivec in klevetnik“ vse popravi. To je njegovo orožje, to je njegov „uma svetli meč“, kakor sploh vseh brezvercev in liberalcev. Tužno!

Hiša za novo gimnazijo se bode zidala spomladi. Stala bode poleg nove guvernerjeve palače, pač na lepem kraju. Daj Bog, da bi jo kmalu videli!

Ker ne moremo dobiti od države narodne ljudske šole, bi bilo želeli, da bi vrlji narodnjaki napravili zasebno ljudsko šolo v Reki za našo mladino. Želeli bi bilo, da bi se tudi pri nas ustanovila šolska družba, katera bi napravljala narodne šole, kakor jih napravlja pri Slovencih družba sv. Cirila in Metoda. Ž njo bi marsikaterega sina rešili svojemu narodu. Zadnji čas je že, da se začnemo gibati, zakaj sovražnik je skrajno predrzen, on preži silno na našo mladino. Na delo!

Politični pregled.

V Ljubljani, 15. februarija.

Mladočehi. Hud razpor se začelja v mladočeškem klubu. Ko so še trije Moraveci pristopili temu klubu, se zmernejši življi čutijo dovolj močne, da so se jeli upirati dr. Grégra vodstvu. Mej glasilom realistov, „Casom“, in pa „Narodnimi Listy“ je hud razpor. Poslednji list hudo obira realiste, očita jim, da gojé le osebno politiko, drug drugega proslavljajo, ali programa pa nimajo nobenega. Preté jim, da jih narod pomeče s pozorišča, kakor je Staročehi. Sevéda, „Čas“ na to tudi ne moléi, temveč v vsaki številki obdeluje dr. Grégra in Eima, ki je Grégrova desna roka. Stvar je že tako daleč, da so že realisti po shodih volilcev začeli tožiti proti Grégrovemu vodstvu in tako narod pripravljajo na boj proti češkemu radikalnem. Kakor se kaže, se ta razpor ne bode več dal poravnati. Nemški liberalni listi se že bojé, da se mladočeški klub razbije in se zmernejši elementi, realisti in nekdanji Staročehi zopet približajo konservativcem in se tako osnuje polagoma nekdanji železni obroč desnice. Levica bi potem več ne bila za večino vladi tako potrebna in

zgubila bi gotovo nekoliko svojega vpliva. Levičarji so sedaj že mislili, da mora vse iti po njih volji, in kako prevzetni so bili že pri letošnji budgetni debati, in osnova nekdanje stare desnice spridila bi vse njih velike nade.

Budgetna debata še ta mesec ne bo končana. Vlada je že pripravila predlogo, s katero bo zahtevala podaljšanje budgetnega provizorija zopet za jeden mesec. Dolgi govori pri budgetu učnega ministerstva so razprave precéj zavlekli. Budgetni odsek tudi posebno hitro ne nadaljuje svojega dela. Mislilo se je, da bode odsek mej pustnimi počitnicami svoje delo nadaljeval in je tudi dovršil, ali kakor večkrat v drugih odsekih, tako se je tudi tukaj pokazala ovira. Ze v ponedeljek odsek ni bil sklepčen. Več njegovih članov je odšlo domov. Debata o podaljšanju budgetnega provizorija bode pa najbrž precéj mirna. Od večjih strank tako ne bode nobena resno ugovarjala. Svoje stališče proti vladi so pa že pojasnile pri proračunu učnega ministerstva.

Sedemdesetletnica grofa Hohenwarta.

Ob sedemdesetletnici čestital je grofu Hohenwartu mej drugim tudi kardinal Rampola v imenu svétega očeta. Vodja avstrijskih konservativcev dobil je tudi častitke od vseh avstrijskih ministrov in odločnejših oseb avstrijske konservativne stranke. V imenu konservativne stranke gospodske zbornice čestital mu je grof Belcredi. Tudi s Češkega je dobil grof mnogo čestitk.

Vspehi zjedinjene levice.

V Lincu izhajajoči „Volksblatt“ zagovarja zjedinjeno levico proti nemškimi nacijonalcem. Našel je le-te vspehe zjedinjene levice, katere je dosegla pri pogajanjih z vlado: 1. Vlada je priznala vsaj teoretično, da bi vredenje jezikovnega vprašanja mnogo pripomoglo, da se končajo sedanji narodni prepiri. Vlada se je v tem oziru postavila popolnoma na nemško stališče. 2. Važnejše je pa, da je vlada priznala prednost nemščini in takorekoč priznala nemški državni jezik. 3. Vlada je slovesno izjavila, da se hoče strogo držati ustave. S tem je češko državno pravo najodločneje zanikala. Poraz Čehov in fevdalcev je s tem uradno zapečaten. Zato so pa tako razburjeni Schwarzenberg in tovariši. 4. Vlada je Nemcem zajamčila narodno posest. To je dosegla zjedinjena levica, ne pa dr. Steinwender. 5. Vlada je obljubila, da se na načelih državnega šolskega zakona ne bode ničesa premenilo. — Linški „Volksblatt“ ima pač nekoliko pravo, sevéda so nekateri teh vspehov le bolj problematične vrednosti, ker jih vlada izvesti ne more.

Pruska zbornica poslancev.

Učni minister je predčeraš zagovarjal ukaz svojega prednika zastran veronauka otrok tistih starišev, ki ne pripadajo nobeni cerkvi. Rekel je, če taki stariši zares poučujejo svoje otroke v veronauku, potem jim ni treba v šoli učiti se veronauka. Ali učiti jih morajo zares kakega veronauka, atejističnega veronauka pa ni. Otroci bogotajcev se zatorej vsekako morajo v šoli učiti veronauka. Ustava ne predpisuje za otroke popolne svobode vesti, ker sicer bi se tudi ne smel nobeden siliti, da hodi v šolo. Proti Poljakom je opravičeval minister vladno postopanje na Poznanjskem. Rekel je, da vlada mora varovati nemško manjšino proti poljski večini. Poljski otroci se pa morajo učiti nemščine, ker je uradni, vojni in pa deželni jezik. S takim pojasnjevanjem pač Poljaki ne morejo biti zadovoljni. Posebno sedaj, ko se pripravlja nov vojaški zakon, bi ne bili pričakovali, da bode vlada tako prezirala poljske želje. Konservativec Wocherbarth je zahteval, da se židje ne jemljó v državne službe, ker je njih pravna vzgoja pomanjkljiva. Učni minister je naznanil, da se baš sedaj preiskuje, če so v židovskih verskih knjigah zares pravno-spođtakljive stvari.

Francoške stvari.

V senatu hoče interpelovati senator Wollau, kako da zbornica kar sama sklepa, da se govor kacega poslanca nabije po voglih po vsej državi. — V Parizu začela se je sedaj zanimiva pravda o sleparijah pri dinamični družbi. Ta stvar je nekoliko v zvezi s panamsko aféro. Pridejo na vrsto tudi nekateri iste osebe, ki so se tolikokrat imenovali pri panamski aféri. Mej drugimi je tudi toliko znani Arton. Potem sta zatožena senator Legnay in pa glavni blagajnik Provost. Goljufiga ni tako velika, kakor pri panamski družbi, gré samo za kake 4 milijone frankov. Artona ni pri obravnavi, kar je za druga zatoženca le dobro, da lahko izvračata nanj svojo krivdo.

Največ zmot sedanjega časa pa izvira in napačnega pojma o prostosti. Leon XIII. v svoji okrožnici „Libertas“ z dné 20. junija 1888 obširno razvija svoje misli o prostosti. Prostost je, pravi sveti oče, oni prelepi naravni dar, ki ga imajo vsa z razumom in pametjo obdarovana bitja, kateri daje človeku to prednost, da sklepa in dela po svoji volji. Toda na tem je, kako človek porablja ta svoj dar, kajti iz človeške prostosti izvirajo največja dobra pa tudi slaba dela. Mnogi so, ki cerkev sumničijo, češ, da sovraži prostost. A ti nemale pravega pojma o prostosti. Prostost je iz volje, voljo pa mora voditi pamet. In če se oziramo na prostost posameznega človeka ali človeških skupin, vladar in podložnik morata poslušati najvišjo in večno pamet, in ta je edino le avtoriteto večnega Boga, ki dobro zapoveduje in hudo prepoveduje. Neskončno pravični in vsemogočni Bog pa ne krati človeku prostosti, temveč jo varuje in spopolnjuje. Popolnost vstvarjenih bitij pa je v tem, da težé za svojim smotrom in ga dosežejo. Najvišji smoter pa, za katerim moram težiti človeška prostost, je Bog. In po tej vzvišeni resnici, katero uči pamet in razsvetljuje Kristusov nauk, mora se meriti državljanska in politična prostost; taka prostost zagotavlja edinost v državi, mir in blagor narodov.

To je prava prostost po krščanskih načelih. In kako naj vsak državljan uporablja to prostost v svojem življenju, kako naj je strinja z dolžnostimi svojimi do države, to razpravlja jasno in obširno Leon XIII. v svoji okrožnici „Sapientiae Christianae“ z dné 10. jan. 1890. Ljubezen do cerkve, ki je nevesta Kristusova in naša duševna mati, nikakor ne nasprotuje oni ljubezni, katero mora vsakdo gojiti do domovine svoje. Ljubiti moramo svojo domovino, s katero je v tesni zvezi zemsko naše življenje, a tem srčneje moramo ljubiti cerkev, ki nam je dala po svojem Začetniku nadnaravno duševno življenje. Nadnaravna ljubezen do cerkve in naravna do domovine pa sta sestri, ki obe izvirata iz Boga. Nasprotje mej njima je nemogoče. Nadnaravni in naravni, verski in državni red se popolnem vjemata, dasi imata v svojih mejah posebne namene; oba reda pa morata tem gotoveje in mirneje doseči svoje namene, ako cerkev in država skupno in složno delujeta za občni blagor.

Kot budeč čuvaj na Sijonu Leon XIII. ni mogel prezreti velike nevarnosti, ki preti človeški družbi vsled nenaravnih in krivičnih razmer med delavcem in delodajalcem. Industrija se je s pomočjo raznih iznajdb jako razvila, spopolnil je človeški duh razne stroje, vsled neomejene prostosti na vseh poljih obrta in trgovine je konkurenca prekoračila že skrajne meje — a večinoma na škodo delavca. Kapital se zbira in gorostasno narašča v posameznih rokah, ogromna množica delavcev pa strada in se bori z revščino. Ali je čudno, da je iz teh razmer vzrastel grozni boj med delavci in delodajalci? Ta boj za obstanek pa je tem strašnejši, ker ga vodita nevera in brezboštvo. Naravno, da Leon XIII. ni mogel molčati.

V okrožnici o delavskem vprašanju („Rerum novarum“ z dné 15. maja 1891) je obsodil in zavrgel nauke socializma, ker morejo delavca zapeljati še v večjo nesrečo. Stanje delavcev se more zboljšati le po naukih sv. vere, ki delavcu in delodajalcu nalaga medsebojne dolžnosti in pravičnost. Delavci imajo dolžnost, da zvesto in pošteno izvršujejo svoje delo, za katero so se pogodili, da varujejo imetje in osebo svojega gospodarja; nasprotno pa naj delodajalec ne zatira delavca kot suznjika, temveč spoštuje kot svojega brata v Kristusu. Delo le povišuje človeka, delavca zatirati in mu krajšati zaslužen plačilo je nevedno in nečastno za kristijana. Cerkev pa še posebno kliče delodajalec, naj skrbi tudi za duševni blagor, za verske potrebe svojih delavcev. Vsem pa priporoča ljubezen in usmiljenje do revežev. Ljubezen, ki je kraljica vseh čednostij, ta se žrtvuje za bližnjika, ona je močna obramba proti ošabnosti in sebičnosti.

To so v kratkih obrisih najvažnejše okrožnice, ksmni, na katerih podlagi naj bi se dovršila zgradba krščanske družbe. Kar pa je storil sedanjí sv. oče za razširjanje sv. cerkve in druge njene potrebe, o tem vedó povedati oni krščanski junaki, ki razširjajo

luč sv. vere in omike med paganskimi narodi. Preobširno bi bilo, ko bi hoteli le površno naštetí, kaj je storil Leon XIII. kot dobri pastir za zgubljene ovce po širokem svetu. V hvaležnem in trajnem spominu ostane Slovonom ime Leona XIII., ki je s prelepo okrožnico „Grande munus“ proslavil slovanska apostola svetega Cirila in Metoda. Ta okrožnica je bila ob jednom slovesen poziv na slovanske narode, naj se otresejo svojih predsodkov proti Rimu ter povrnejo zopet k čistemu in neskaljenemu viru krščanskih resnic. Da bi zopet obnovil vez jedinstvi, ukazal je praznovati praznik sv. blagovestnikov po vsej katoliški cerkvi. Da je Leon XIII. s tem činom posebno ogrel srca katoliških Slovanov, pričala so pred leti mnogoštevilna slovanska romanja v večni Rim zahvalit se sv. očetu za očetovsko in višjepastirsko njegovo skrb in ljubezen, s katero jednako srčno objema vse narode. Naj bi vsi, ki v resnici ljubijo svoj narod, sedaj ob slovesni priliki udano prosili ljubega Boga, da usliši najtoplejšo željo sv. očeta ter zopet pripelje nazaj v naročje matere sv. katoliške cerkve vse narode slovanske, da zapusté puščavo duševne nerodovitnosti, po kateri blodijo že toliko stoletij, da se obudé k novemu, čilemu življenju, katero se tako živo in močno razvija v katoliški cerkvi ravno za Leona XIII.

Ime Leona XIII. ostane na veke zapisano v svetovni zgodovini, blestelo se bode na stoterih zavodih in napravah, katere je ustanovil v raznih krajih, živelo pa bode tudi v tisočerihih srcih onih, ki so in bodo še našli po njegovem trudu in skrbi pot do življenja.

Veseljé in ponos morata torej širiti srce vernega katolika, da ta mož po božji previdnosti na prestolu sv. Petra dočaka redko slavnost škofovske petdesetletnice. Koga ne bi navdajalo občudovanje in otroška vdanost do velikega papeža, ki je v burnih časih takorekoč pomladil z novo močjo vesoljno cerkev. Še nikdar ni papežev klic tako odmeval v srcih mnogojezičnih narodov, kakor glas Leona XIII. Ob zlati njegovi sv. maši smo ga slavili kot obnovitelja cerkveno-političnega miru, ob petdesetletnici njegovega škofovanja ga slavimo kot kneza socialnega miru. Naj bi ta „luč z neba“ sijala še dolgo jasno in žarko čez prag prihodnjega stoletja!

Dnevne novice.

V Ljubljani, 15. februarija.

(Grofu Hohenwartu) čestital je o priliki njegovega sedemdesetega rojstnega dné tudi „izvršujoči odesk osrednjega slovenskega katoliškega odbora“. Za brzojavno čestitko, katero mu je poslal načelnik „Izvršujočega odseka“ dr. Fran Papež, se je grof Hohenwart tudi brzojavnim potom srčno zahvalil. — Tudi predsedništvo katol. polit. društva odposlalo je iz Ljubljane brzojavno svojo čestitko.

(Slovensko gledališče.) Iz pisarne dramatičnega društva se nam piše, da so se stavile na repertoire tri igre, in sicer na dan 22. t. m. Sardoujeva igra „Fedora“, o kateri bomo še obširneje govorili; „Dama s kamelijami“, spisal Aleksander Dumas sin ter izvorna igra gosp. dr. Josipa Vošnjaka: „Lepa Vida“ za začetek marcija meseca.

(Razsvetljava v Ljubljani ob papeževem jubileju.) Občna je želja v Ljubljani, naj bi se mesto v soboto večer razsvetlilo v proslavo papeževga jubileja. Katoliške družbe predsedništvo se je v tem oziru obrnilo s prošnjo na blag. gosp. župana, da on v posebnem oklicu povabi Ljubljančane, naj razsvetle v ta namen svoje hiše.

(Dobrotni darovi.) Preč. g. profesor Jožef Klemenčič je daroval za zidanje nove farne cerkve v Zireh 25 glđ. in za zidanje nove cerkve v Trnju na Notranjskem 25 glđ. — Blagemu dobrotniku Bog stotero poplačaj!

(I. slavnosten koncert) v proslavo petdesetletnega papeževga škofovanja vršil se je 12. t. m. v pričo najvišjih in najodličnejših dostojanstvenikov v Gorici v vseobčo zadovoljnost in čast bogoslovnic. Prevzvišeni knezonadškof, telegrafično pooblaščen od sv. Očeta, dali so navzočim apostolski blagoslov.

(Pustno veselice) imeli so gojenci malega semenišča v Gorici dne 13. t. m. zvečer. Semenišče so ta večer počastili s svojo navzočnostjo prevzvišeni nadvladika z mnogimi drugimi odličnjaki. Bilo je mnogo šale in zabave. Prav dobro so pogodili svoje uloge dijaki-pevci, igralci in sviraši.

(Slavnost katoliške družbe ob papeževu petdesetletnici.) Vabilo k slavnosti, katero priredi katoliška družba v Ljubljani v proslavo škofovskega jubileja svetega očeta papeža Leona XIII. 19. februarija 1893 ob 6. uri zvečer, v društveni sobani katoliških rokodelskih pomočnikov v Poljskih ulicah. Program: 1. Sonatina v treh stavkih za klavir na štiri roke (Allegretto-andantino grazioso-vivace), zložil Fr. X. Chvatal op. 64. Igrata orgljarska učenca J. Čirič in J. Kamnikar. 2. Uvodni govor vč. gosp. dr. J. Kreka. 3. Leonova himna. Zložil P. H. Tielen, poje zbor čč. gospodov bogoslovcev. 4. Zagorska. Fantazija na slovensko narodno pesem. Foerster op. 51. Igra slepi orgljarski učenec I. Gostinčar. 5. Slavnostni govor gospoda državnega in deželnega poslanca Fr. Povšeta. 6. Tu es Petrus. Zložil M. Haller, poje zbor čč. gospodov bogoslovcev. 7. Konečni govor g. dr. V. Gregoriča. 8. Avstrijska himna. Zložil I. Hayden, poje zbor čč. gg. bogoslovcev. Odbor katol. družbe.

(Veselica „Katoliškega rokodelskega društva“ v Mirnem. Iz Mirnega pri Gorici se nam piše: Ze lansko leto je prinesel „Slovenec“ vest o vrlém napredovanju tukajšnjega „Katoliškega rokodelskega društva“. Letos bilježimo z radostjo nov napredek. V društveni dvorani smo doživeli dne 5. t. m. prekrassen večer. Veselica je stala mnogo truda č. g. kapelana Lešana in g. nadučitelja Vodopivca. Trud je že obilno poplačan z vspehom. Vse točke so se lepo vršile. Posebno lepo se je igrala igra: „Svoji k svojim“. Mi bi radi še večkrat videli na odru tistega očeta župana, mater župano in pa elegantnega Kričača. Pisatelju teh vstic se zdi, da je bil šaljivi prizor: „Piskrovezec“ (rokopis) najbolj dovršen. Iz govora veleč. g. župnika Lukežiča smo izvedeli, da so že tudi druge občine osnovala taka društva. Bog jih živi! Dalje so vsi navzoči gospodarji in gospodinje, delavci in delavke pazljivo poslušali, ko jim je g. župnik razlagal, kako naj bi bili stariši in otroci pri delu složni, da bi šlo vse na en kupček in da bi se kupček spremenil v kup. Navadno se sinovi odcepijo od starišev, kakor hitro se v rokodelstvu dobro izučé, ali pa jim le kaj malega dajejo za jed — drugače pa vse zapijejo. Na drugi strani naj bi pa tudi stariši pazili na vsak krajcar, da bi otrokom, ko se poročijo, kaj pomagali. Govor so vsi sprejeli z velikim navdušenjem. — Poleg vsega si pa dovoljujemo opaziti, da nam pri tem društvu nikakor ne ugaja pozna ura — ob kateri se veselice vrše. Naloga društva je, vzgojevati in podučevati. To se pa navadno godi po dnevu. Tako bi se društvo izognilo tudi tistim surovim pobalinom, kateri društvu nasprotujejo in ki imajo samo po noči svojo moč. A. P.

(Veselica katol. društva rokodelskih pomočnikov v Ljubljani) izvršila se je pustno nedeljo na občno zadovoljnost obilno zbranega občinstva. — Gosp. Al. Sachs-a „Planinar“, veliki zbor s samospeli in spremljevanjem glasovira je mična skladba, katero so pevci prav dobro pogodili. — Čestitati pa moramo vrlim rokodelcem na igri „Občinski tepček“, katero so ta večer predstavljali. Igra sama je polna šaljivih dovtipov, primerno se zamotava in razvozljava, tako da gledalec vedno pazno spremljuje dejanje, dasi je igra zelo dolga. Ako pomislimo, da imajo rokodelci le malo prostega časa zvečer na razpolago, čuditi se nam je njih vztrajnosti in marljivosti, s katero so se vadili svojih vlog. Pohvaliti nam je v zlasti župana, pisarja, policaja in tepčka (J. Groznik, M. Kosmač, Iv. Rebek, Ivan Poznič), nadalje občinska svetovalca občine Golide, ki so tudi storili svojo dolžnost. — Ta igra, primerna za rokodelske družbe, katero je v lepem jeziku sestavil dr. J. Ev. Krek, zasluži, da jo še večkrat srečamo na odru.

(Nemški „schulverein“.) Iz Celovca, dne 8. februarija: Nemštvo je rešeno! Kar ni moglo doseči dolgo jadikovanje nemčursko-čifutskih listov à la „Freie Stimmen“, kar ni dosegel „parteitag“ itd., dosegle so, da smemo verjeti tukajšnjim listom, — celovške urgermanske krasotice! To se je zgodilo v nedeljo dné 5. februarija 1893! Napravile so „bazar“ v korist nemškemu „schulvereinu“, kateremu je v zadnjem času začelo hudo pojemati „nervus rerum“. In celovške Germanke so jo menda dobro speljale, tako, da je po nemški g. „šrittleiter“ tukajšnjih „Fr. Stimmen“ nad sijajnim vspehom veselice kar ves — nor!! Navdaja ga „der siegfrohe Gedanke, dass es um das Deutschthum in Oesterreich nicht schlecht bestellt sein kann. so lange so viel Schönheit und Anmuth sich als treue Schutztruppen in seinen Dienst stellen“. In te misli je g. Dobernik tako prevzet, po lepi veselici tako vznesen, da bi moral, kakor piše, imeti „sedmero-brojno (!) črnilo“, da bi mogel slavnost primerno opisati! Je moralo res biti lepo, da je je zvabilo toliko celovških „bierbankpolitikerjev“. Zbral se je namreč na veselici „cel Celovce“, „visoko in nisko, staro in mlado“. Sodelovala je tudi godba c. in k. pešpolka šte v. 7. (!), prišli so k slavnosti i gg. c. kr. deželni predsednik, deželni glavar itd. To je gotovo jakó — recimo — značilno za koroške razmere! Da se od take strani v deželi protagirajo podjetja, naperjena naravnost

proti Slovincem, to je mogoče le — pri nas! In potem se toži, da Slovenci rušimo „mir“. O ti nebeški „mir“ koroški! — Ženske, ki so prodajale razna jedila itd., so bile našemljene kot Švabinja, Švicarke itd. Našla se je pa med njimi tudi — Rusinja! Kaj mislite, „schulvereinska“ dama na „schulvereinski“ veselici kot — „horribile dictu“ — Rusinja! Ali to ni, da bi človek znorel! Kako morejo nemški mogotci trpeti, da se njih krasotice tako spozabijo! A res: „dolgi lasje in...“!? — Ko so „Fr. St.“ z vsemi le mogočnimi blestečimi frazami popisale „sijajni“ vspeh veselice, navaja suhe številke: da je obiskalo veselico 2100 oseb in da bo dobička 2000 gld. — Vzdignile so se tedaj „urgermanske“ krasotice zoper nas! Ali so možje že obnemogli, ali se samo „začasno“ vlegli počivati na — medvedove kože? Bodo li Tevtonke dosagale, kar njih možje in očetje niso dosegli? Vederemo!

(Bralno društvo v Vitanju.) Pratečno nedeljo, 12. februarja, priredilo je v proslavo petdesetletnice škofovanja sv. očeta Leona XIII. „Bralno društvo v Vitanju“ veselico s sledečim zanimivim vspehom: 1. Govor čast. g. predsednika, veleza-sluznega gosp. župnika J. Žičkarja, o prevzvišenem slavljencu. 2. Igra: „Kaznovana radovednost“. 3. Petje in deklamovanje. — S to veselico pokazalo je „Bralno društvo“, da je in ostane na trdnih katoliških tleh, kar je tembolj treba, ker je trg popolnoma brezveren in ponemčurjen, — iziema je tako majhna, da mi je ni treba omeniti, — in se je brez probujanja bati žalostnih vplivov. Kako je trg Vitanje neznošen, kaže nam to, da je gosp. S., ki se je pred nekaj leti tukaj naselil kot prodajalec, primoran, zopet odbežati v slovenski Ormož, ker si tukaj še življenja ni svest. Nesrečna nemška kultura!

Telegrami.

Dunaj, 15. februarja. Danes otvorjenemu dolenjeavstrijskemu deželnemu zboru predložili sta se dve vladni predlogi o spremembi dolenjeavstrijskega deželnega reda.

Rim, 14. februarja. Tukajšnji listi poročajo: Ministerstvo je zatožilo pri deželnem sodišču bivšega ministra Bonghi-ja zaradi dveh časniških člankov, ki jih je spisal o dolžnostih kraljevih.

London, 14. februarja. V dolnji zbornici je izjavil Gladstone na vprašanje Clarkovo, da se irsko zemljiško vprašanje za tri leta pridrži angleškemu parlamentu.

Popolnoma svilene tiskane foularde od 85 kr. do gld. 3.65 meter — (kacih 400 različnih baž) — potem črno, belo in barvasto svileno blago od 45 kr. do gld. 11.65, gladko, progasto, prižasto, vzorčasto, damasti itd. (kacih 240 različnih baž in 2000 različnih barv, načrtov itd.) poštnine in carine prosto. Vzorec pošljejo se z obratno pošto. Pisma veljajo 10 kr., dopisnice 5 kr. v Švice.

Tovarna za svileno blago G. Henneberg (13 2) (e. in kr. dvorni založnik v Curihu (Zürich). (16-2)

Tuji.

13. februarja.

Pri **Maliču**: Buresch; Löwenssohn, Neubauer, Gerber, Laekenbacher, trgovci, z Dunaja. — Ziemann, trgovec, iz Brežice. — Schreyer, zasebnik, iz Gradca. — Soklič, davkarski pristav, s soprogo, s Krškega.

Pri **Stonu**: Kiss; Stehlik, potovalec, z Dunaja. — Havas, trgovec, iz Vel. Kaniže. — Cairiti, potovalec; Petroli, tovarnar klobukov; Intra; Horsch, inženjer, iz Trbiža. — Hentke, stotnik, iz Zagreba. — dr. Neumayer, odvetnik, iz Gradca. — Globočnik, notar, iz Kranja. — Šverljuga, zasebnik; Wortman, solastnik tovarne, z Reke. — Niemez s soprogo iz Trsta.

Pri **avstrijskem caru**: Schrieff, potovalec, iz Gradca.

Pri **bavarskem dvoru**: Frane in Konrad Loske, in Kump, trgovci, iz Steyra. — Schotte, trgovec, iz Zilske doline. — Grünhut, potovalec, iz Linca. — Medic, strugar, iz Nemške

Loke. — Zore iz Starega Trga. — Jakac, učitelj, iz Lanišča.

— Gantta z Dunaja. Pri **Južnem kolodvoru**: Zajc, šivilja, s Sela. — Gustin, montér, z Bavarskega.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja		zrakomera v mm	toplomera po Celsiusu		
7. u. zjut.	738 4	5.8	brezv.	megla	
14. 2. u. pop.	737 6	0.6	sl. zap.	del. jasno	0.00
9. u. zveč.	738 5	—0.6	brezv.	del. oblač.	

Srednja temperatura —19 za 1.5° pod normalom

Tržne cene v Ljubljani

iz dne 15. februarja.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica m. st.	7	90	Špeh povojen, kgr.	—	64
Rež.	8	80	Surovo maslo.	—	78
Ječmen.	6	—	Jajce, jedno	—	3
Oves.	6	25	Mleko, liter	—	10
Ajda.	8	25	Goveje meso, kgr.	—	64
Proso.	6	—	Talečje	—	56
Koruza.	5	50	Svinjsko	—	58
Krompir.	3	20	Koštunovo	—	40
Leča.	14	—	Pišanec	—	55
Grah.	13	—	Golob	—	27
Fižol.	10	—	Seno, 100 kgr.	—	67
Maslo, kgr.	—	96	Slama.	—	23
Mast.	—	66	Drva trda, 4 kub. mtr.	—	20
Špeh svex.	—	56	meška.	—	5

Lekarna Trnkóczy-jeva, Dunaj, V.

Lekarna Trnkóczy-jeva, Dunaj, VIII.

Trnkóczyjev grenki konjak,
okusno in najboljšo sredstvo za želodec.
I steklenica 50 kr., 12 steklenic 5 gld.
prodaja

Ubald pl. Trnkóczy,
lekarnar v Ljubljani.
Prodajalci na drobno dobé rabat.

Lekarna Trnkóczy-jeva v Gradcu.

C. kr. priv. vzajemno zavarovalno društvo proti požaru v Gradcu.

K št. 19.361/1892.

(103 1)

Razglas.

Koncem leta 1892, potekla je na šest let določena doba, za katero je bilo po § 115 pravil **c. kr. priv. vzajemno zavarovalne družbe proti požaru v Gradcu** leta 1887 iz skupnosti družabnikov voljenih 48 poslancev v društveni zbor.

Treba je torej vnovič voliti društvene poslance za sledečih šest let in sicer po volilnih okrajih na podlagi društvenih pravil (§§ 101 do 114).

P. n. društveniki se najljubdeje vabijo, udeležiti se omenjene volitve.

Oni družabniki, ki se hočejo poslužiti pravice glasovanja, naj to objavijo podpisanemu društvu najkasneje do dne 4. sušca 1893. l. pismeno, zato, da se napravi in določi glasovna izkaznica in glasovni listek, — pozneje došla oglasila se po društvenih pravilih ne sme več v poštev jemati.

V teh oglasilih mora biti natančno zaznamovan **naslov p. n. društvenikov, ki imajo pravico glasovati, dalje katastralno ali zavarovalnih listov število, v katerih so zavarovanja veljavno zabeležena, in slednjič okraj in kraj, kjer se nahajajo zavarovane reči in sicer zato, da bode mogoče volitvene izkaznice redno doposlati, in da se lahko določi, koliko glasov gre po pravilih vsakemu, ki ima pravico glasovati.**

Glasovni listki, po pravilih povsem izpolnjeni, lastnoročno podpisani in zaviti, naj se z volilno izkaznico vred blagovoljno odpošljejo tako, **da dojdejo ravnateljstvu društva najpozneje dne 18. sušca letos.**

Pozneje došli glasovni listki bi se pri štetvi glasov tudi ne jemali v poštev.

Gradec, dne 12. svečana 1893.

Ravnateljstvo

c. kr. priv. vzajemno zavarovalne družbe proti požaru v Gradcu.

(Ponatis se ne plačuje.)

Dunajska borza.

Dne 15. februarja.

Papirna renta 5%, 16% davka	99	gld.	20	kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	98	—	85	—
Zlata renta 4%, davka prosta	118	—	90	—
Papirna renta 5%, davka prosta	100	—	50	—
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	993	—	—	—
Kreditne akcije, 160 gld.	328	—	—	—
London, 10 fantov stl.	120	—	95	—
Napoleonor (20 fr.)	9	—	61	—
Cesarski cekini	5	—	69	—
Nemških mark 100	59	—	17	—

Dne 14. februarja.

Ogerska zlata renta 4%	115	gld.	85	kr.
Ogerska papirna renta 5%	102	—	20	—
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	147	—	—	—
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	147	—	50	—
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	197	—	—	—
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	97	—	90	—
Zastavna pisma	101	—	75	—
Kreditne srečke, 100 gld.	194	—	75	—
St. Genois srečke, 40 gld.	66	—	70	—

Ljubljanske srečke, 20 gld.	23	gld.	—	kr.
Avstr. rudečega križa srečke, 10 gld.	19	—	—	—
Rudolfove srečke, 10 gld.	25	—	—	—
Salmove srečke, 40 gld.	68	—	75	—
Windischgraezove srečke, 20 gld.	76	—	—	—
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	154	—	—	—
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. 2895	—	—	—	—
Akcije južne železnice, 200 gld. st.	95	—	25	—
Papirni rubelj	1	—	26	—
Laških lir 100	—	—	—	—

List „Mercur“. Zanesljiva informacija o stalno obrestnih in dividendnih papirjih, važnih dogodkih na gospodarskem in finančnem polju, odličnih pojavih na dunajski borzi. Světi pismeni in usni brezplačno. Celotna naročnina s poštno pošiljateljico vred gld. 2.60.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Vestni nasveti za dosego kolikor mož visokega obrestovanja pri najpopolnejši varnosti naloženih glavnic.